

INFORMACE PRO UCHAZEČE O STUDIUM V NAVAZUJÍCÍCH MAGISTERSKÝCH STUDIJNÍCH PROGRAMECH UČITELSTVÍ PRO STŘEDNÍ ŠKOLY NA PF UJEP PRO AKADEMICKÝ ROK 2026/27

Ke studiu ve studijním programu Učitelství pro střední školy může být přijat absolvent bakalářského studijního programu pro sdružené studium (bakalářský studijní program pro vzdělávání), nebo absolvent příbuzného studijního programu kteréhokoliv typu, který během tohoto svého předchozího studia získal minimálně:

- 20 kreditů z předmětů učitelské propedeutiky (Pedagogická propedeutika, Obecná didaktika, Úvod do psychologie a oborová didaktika),
- 50 kreditů z prvního oboru studovaného ve sdruženém studiu,
- 50 kreditů z druhého oboru studovaného ve sdruženém studiu,
- 6 kreditů z praxe,
- 3 kredity za přípravu závěrečné práce.

Absolvent příbuzného studijního programu kteréhokoliv typu, který během tohoto svého předchozího studia nezískal v některé z výše uvedených složek stanovený minimální počet kreditů, může tyto chybějící kredity nahradit kredity získanými za tuto složku v jiném studijním programu nebo programu celoživotního vzdělávání uskutečňovaném vysokou školou v České republice nebo v zahraničí. Doklady o absolutoriu zasílá uchazeč na [Studijním oddělení PF UJEP](#).

[Centrum celoživotního vzdělávání Pedagogické fakulty UJEP](#) nabízí **program celoživotního vzdělávání Učitelská propedeutika**, po jehož úspěšném absolvování bude uchazeč o studium na Pedagogickou fakultu UJEP přijat do studijního programu Učitelství pro střední školy.

Absolventi bakalářských studijních oborů v dobíhající akreditaci na PF UJEP

Katedra anglistiky

Absolventi bakalářského studijního oboru Anglický jazyk a literatura: bez nutnosti zápisu kurzu Učitelská propedeutika: modul oborová didaktika,

Absolventi bakalářského studijního oboru Anglický jazyk a literatura: povinný zápis kurzu Učitelská propedeutika: pedagogicko-psychologický modul, pokud nemají z předchozího studia absolvované či uznané předměty Pedagogická propedeutika, Obecná didaktika, Úvod do psychologie.

Katedra bohemistiky

Absolventi bakalářského studijního oboru Český jazyk a literatura, Český jazyk pro média a veřejnou sféru: povinný zápis kurzu Učitelská propedeutika: modul oborová didaktika,

Absolventi bakalářského studijního oboru Český jazyk a literatura, Český jazyk pro média a veřejnou sféru: povinný zápis kurzu Učitelská propedeutika: pedagogicko-psychologický modul, pokud nemají z předchozího studia absolvované či uznané předměty Pedagogická propedeutika, Obecná didaktika, Úvod do psychologie.

Katedra hudební výchovy

Absolventi bakalářského studijního oboru Hudební výchova: bez nutnosti zápisu kurzu Učitelská propedeutika: modul oborová didaktika,

Absolventi bakalářského studijního oboru Hudební výchova pro pomáhající profese, Popularizace hudby a organizace hudebního života: povinný zápis kurzu Učitelská propedeutika: modul oborová didaktika,

Absolventi jmenovaných studijních oborů: povinný zápis kurzu Učitelská propedeutika: pedagogicko-psychologický modul, pokud nemají z předchozího studia absolvované či uznané předměty Pedagogická propedeutika, Obecná didaktika, Úvod do psychologie.

Katedra tělesné výchovy a sportu:

Absolventi bakalářského studijního oboru Tělesná výchova: bez nutnosti zápisu kurzu Učitelská propedeutika, modul oborová didaktika,

Absolventi bakalářského studijního oboru Tělesná výchova: povinný zápis kurzu Učitelská propedeutika: pedagogicko-psychologický modul, pokud nemají z předchozího studia absolvované či uznané předměty Pedagogická propedeutika, Obecná didaktika, Úvod do psychologie.

Katedra výtvarné kultury:

Absolventi bakalářského studijního oboru Výtvarná výchova (jednooborové): bez nutnosti zápisu kurzu Učitelská propedeutika: modul oborová didaktika,

Absolventi bakalářského studijního oboru Výtvarná výchova (dvooborové), Výtvarná výchova pro pomáhající profese: povinný zápis kurzu Učitelská propedeutika: modul oborová didaktika,

Absolventi jmenovaných studijních oborů: povinný zápis kurzu Učitelská propedeutika: pedagogicko-psychologický modul, pokud nemají z předchozího studia absolvované či uznané předměty Pedagogická propedeutika, Obecná didaktika, Úvod do psychologie.

Informace pro uchazeče o studium z jiných VŠ

Uchazeč zasílá příslušné studijní referentce absolvovaný studijní plán (např. kopie či scan Diploma Supplement či Průběhu studia z IS STAG, SIS apod.). Po provedené kontrole je určena eventuální povinnost zápisu celého kurzu Učitelská propedeutika nebo jeho jednotlivých předmětů.

Postup pro přihlašování na kurz Učitelská propedeutika

V případě že máte povinnost absolvovat některou z částí kurzu, budete o tomto informováni studijním oddělením prostřednictvím emailu, který jste zadali v e-přihlášce. Na kurz Učitelská propedeutika se přihlašujete na stránkách [Centra celoživotního vzdělávání Pedagogické fakulty UJEP](#), kde najdete údaje pro přihlášení a platbu. Její výše je určena na 3 tis. Kč pro jeden předmět kurzu. Přihlašování na kurz bude probíhat v termínech od **15. 4. do 30. 4. 2026**.

Obsahy jednotlivých modulů kurzu následují v tomto dokumentu. Jsou rovněž zveřejněny v [IS STAG](#) ve vyhledávači studijních programů.

Studijní plán kurzu Učitelská propedeutika

Modulace

1. Pedagogicko-psychologický modul

- a) Pedagogická propedeutika (4p+8s+20 hodin samostudia) + 2KB,
- b) Obecná didaktika (4p+8s+20 hodin samostudia) + 4KB,
- c) Úvod do psychologie (4p+8s+20 hodin samostudia) + 4KB.

2. Oborově didaktický modul

- a) Oborová didaktika Anglického jazyka a literatury pro vzdělávání (4p+8s+20 hodin samostudia) + 5KB,
- b) Oborová didaktika Českého jazyka a literatury pro vzdělávání (4p+8s+20 hodin samostudia) + 5KB,
- c) Oborová didaktika Hudební výchovy pro vzdělávání (4p+8s+20 hodin samostudia) + 5 KB,
- d) Oborová didaktika Tělesné výchovy pro vzdělávání (4p+8s+20 hodin samostudia) + 5 KB,
- e) Oborová didaktika Výtvarné výchovy pro vzdělávání (4p+8s+20 hodin samostudia) + 5 KB.

Modul	Název předmětu	Rozsah	Kreditní body
Pedagogicko-psychologický modul	Pedagogická propedeutika	4p+8s+20 hodin samostudia	2
	Obecná didaktika	4p+8s+20 hodin samostudia	4
	Úvod do psychologie	4p+8s+20 hodin samostudia	4
Oborově didaktický modul	AJ	4p+8s+20 hodin samostudia	5
	ČJ	4p+8s+20 hodin samostudia	5
	HV	4p+8s+20 hodin samostudia	5
	TV	4p+8s+20 hodin samostudia	5
	VV	4p+8s+20 hodin samostudia	5

Modul	Název předmětu	Datum výuky 1. kolo	Čas (začátek)	Atestace (datum, čas)	Online prostředí*
Pedagogicko-psychologický modul	Pedagogická propedeutika	18.5.2026	8:30	25.5.2026 8:00-9:00	MS Forms
	Obecná didaktika	19.5.2026	8:30	26.5.2026 8:00-9:00	MS Forms
	Úvod do psychologie	21.5.2026	10:30	28.5.2026 12:00	BigBlue Button
Oborově didaktický modul	AJ	25.5.2026	12:00	1.6.2026 16:00	Meet, Moodle
	ČJ	27.5.2026	9:00	27.5.2026 15:00	Google Forms
	HV	20.5.2026	9:00	20.5.2026 15:00	–
	TV	27.5.2026	8:00	29.5.2026 9:00	–
	VV	20.5.2026	9:00	29.5.2026 9:00	–

*Pro potřeby konzultací.

PEDAGOGICKÁ PROPEDEUTIKA

Garant: prof. PhDr. Jiří Škoda, Ph.D.

Vyučující: PhDr. Jakub Pívarč, Ph.D.

Anotace: Pedagogická propedeutika slouží jako preklinická disciplína, v rámci které se studenti seznámí s vymezením pedagogiky jako vědy, základními pedagogickými paradigmaty a terminologií vlastní pro tento obor. Dalšími oblastmi, které budou v rámci tohoto předmětu řešeny, jsou základní metodologické postupy v pedagogice, faktory a činitelé výchovy, školské systémy ve světě a v ČR, přehled vývoje alternativního školství a reformních systémů, soudobé vzdělávací teorie a inovativní trendy ve výchově a vzdělávání, pedeutologie.

Témata:

1. Pedagogika jako věda – dělení, vývoj a současné postavení
2. Výchova, vychovatel a vychovávaný – základní činitelé výchovného procesu
3. Základní pedagogické kategorie – složky, podmínky, cíle a metody výchovy a převýchovy
4. Základy zkoumání v pedagogice I – obecné postupy
5. Základy zkoumání v pedagogice II – nejdůležitější metody
6. Vzdělávací systém v České republice
7. Alternativní a reformní školství ve světě a v ČR I
8. Alternativní a reformní školství ve světě a v ČR II
9. Alternativní a reformní školství ve světě a v ČR III
10. Alternativní a reformní školství ve světě a v ČR IV
11. Soudobé vzdělávací teorie, konstruktivismus
12. Základy učitelské profese (pedeutologie)

Požadavky pro splnění: účast na přednáškách a seminářích, zápočtový test

Povinná literatura:

PIVARČ, Jakub. *Pedagogika s nadhledem*. 1. vyd. Ústí nad Labem: Pedagogická fakulta UJEP, 2024. 244 s. ISBN 978-80-7561-460-5.

PIVARČ, Jakub. *Historický kontext vývoje pedagogického myšlení a pedagogiky*. 1. vyd. Ústí nad Labem: Pedagogická fakulta UJEP, 2024. 86 s. ISBN 978-80-7561-462-9.

PIVARČ, Jakub. *Vzdělávací systém v České republice a ve vybraných zemích*. 1. vyd. Ústí nad Labem: Pedagogická fakulta UJEP, 2024. 99 s. ISBN 978-80-7561-461-2.

OBECNÁ DIDAKTIKA

Garant: prof. PhDr. Jiří Škoda, Ph.D.

Vyučující: PhDr. Jakub Pivarč, Ph.D.

Anotace: Cílem předmětu je připravit studenty studijních programů směřujících k učitelské kvalifikaci po stránce teoretické i praktické na řízení výchovně vzdělávacího procesu v širších souvislostech, školních i mimoškolních aplikacích. V rámci přednášek a seminářů budou diskutována tato témata: Předmět obecné didaktiky, soudobé vzdělávací teorie, obsah vzdělávání, kurikulární teorie, kurikulární dokumenty, výchovně vzdělávací cíle, organizační formy vyučování, vyučovací metody, didaktické prostředky, pedagogická komunikace, pedagogicko-psychologická diagnostika a její metody, hodnocení ve výuce, příčiny neprospěchu žáka, modernizační a inovativní trendy ve vyučování, profil učitele základní a střední školy.

Témata:

1. Obsah vzdělávání, jeho kodifikace a proměny, kurikulární reforma a její principy, pedagogická znalost obsahu
2. Výchovně vzdělávací cíle, jejich funkce, význam, formulace. Taxonomie kognitivních, afektivních a psychomotorických cílů.
3. Organizační formy vyučování z hlediska času, z hlediska počtu vyučovaných jedinců, z hlediska místa.
4. Vyučovací metody a kritéria jejich třídění; aktivizační metody výuky; aktuální didaktické trendy z hlediska metod.
5. Didaktické prostředky – pomůcky, učebnice, ICT ve výuce; didaktické modelování a experimentování.
6. Pedagogická komunikace, verbální a nonverbální komunikace, komunikace činem, nelegální komunikace.
7. Pedagogická diagnostika, její význam, funkce, metody, diagnostický proces a jeho závěry a doporučení.
8. Hodnocení ve výuce, význam hodnocení, typy hodnocení, vlastnosti hodnocení, subjektivní zdroje chyb
9. Didaktické testování, druhy testů, typy testových položek, vlastnosti testu, zásady tvorby teacher-made testů
10. Neprospěch žáka a jeho příčiny, biologické, psychologické a sociální, práce s neprospívajícím žákem
11. Modernizační a inovativní trendy ve výuce, didaktická rekonstrukce
12. Profil učitele v rámci sekundárního vzdělávání, typologie učitelů, autorita učitele

Požadavky ke splnění: účast na přednáškách a seminářích, vypracování seminární práce, zápočtový test. V rámci seminární práce Student připraví rozbor jedné modelové vyučovací hodiny. Vyspecifikuje a) vzdělávací obsah, který vymeze pomocí formálních kurikulárních dokumentů (RVP, ŠVP), b) výchovně vzdělávací cíle, které byly v hodině realizovány (kognitivní, afektivní, psychomotorické) a úroveň jejich dosažení dle příslušných taxomií (Bloom, Kratwohl, Dave), c) použité organizační formy výuky, d) použité vyučovací metody podle didaktického aspektu (tj. podle zdroje informací), které byly v hodině uplatněny.

Povinná literatura:

ZORMANOVÁ, L. Obecná didaktika: Pro studium a praxi. Praha: Grada, 2014.

ČAPEK, R. Moderní didaktika. Lexikon výukových a hodnotících metod. Praha: Grada, 2015.

ÚVOD DO PSYCHOLOGIE

Garant: PhDr. Iva Wedlichová, Ph.D.

Vyučující: PhDr. Iva Wedlichová, Ph.D.

Anotace: Cílem předmětu je poskytnout studentům základy, na které se navazuje v dalších předmětech psychologie. Získat přehled o pluralitě přístupů v psychologii, osvojit si poznatky o vývoji psychologického myšlení, orientovat se v základních psychologických poznacích, poskytnout vhled do psychologického pojmosloví.

Témata:

1. Psychologie jako věda (předmět, disciplína).
2. Psychologické směry 20. století (hlavní myšlenky, představitelé, přínos do dnešní doby).
3. Determinace psychického vývoje, činitelé vývoje (vnitřní x vnější faktory).
4. Vědomí (vigilita, změněné stavy vědomím nevědomí, bezvědomí).
5. Pozornost, vnímání (počitek, vjem, představa).
6. Myšlení, rozvoj myšlenkových operací. Řeč.
7. Paměť, význam při vzdělávání (typy, formy ukládání).
8. Učení, význam při vzdělávání (základní druhy, faktory).
9. Emoce a jejich význam v životě člověka (rozdělení, složky).
10. Motivace, aktivace (hierarchie potřeb).
11. Struktura osobnosti.
12. Dynamika osobnosti. Temperament.
13. Výkonové vlastnosti osobnosti. Vlohy, schopnosti, dovednosti.
14. Vztahově-postojové vlastnosti osobnosti. Charakter, postoje, hodnoty.

Požadavky ke splnění: účast na přednáškách a seminářích, vypracování seminární práce z oblasti psychických stavů, procesů či vlastností, zápočtový test.

Povinná literatura:

ATKINSONOVÁ, R. L. a kol. *Psychologie*. Praha, Portál, 2003. HELUS, Z. *Úvod do psychologie*. Praha: Grada, 2018.
PLHÁKOVÁ, A. *Učebnice obecné psychologie*. Praha, Academia, 2007.

OBOROVÁ DIDAKTIKA ANGLICKÉHO JAZYKA A LITERATURY

Garant: doc. Natalia Orlova, CSc.

Vyučující: Mgr. Jana Pavlíková, M.A., Ph.D.

Anotace: studenti se seznamují se základními metodickými pojmy a kategoriemi, se základními dovednostmi učitele anglického jazyka a se zvláštnostmi procesu osvojování cizího jazyka. Učí se rozpoznávat různé učební metody a jejich specifika a poznávají širokou škálu možných učebních postupů. Součástí kurzu je prezentace stručného historického vývoje přístupů a metod ve výuce angličtiny, a porovnání různých přístupů a metod výuky cizích jazyků v rámci EU (rozdíly a podobnosti, které existují v různých zemích, např. minimální věk, kdy se žáci začínají učit cizí jazyk a proč, délku povinného studia, úrovně dosažené dle CEFR).

Témata:

1. Theories of the first language acquisition.
2. Second language learning and acquisition.
3. Individual differences in second language learning.
4. Affective domain and its contribution to language teaching.
5. Sociocultural factors.
6. Classroom management.
7. Motivation.
8. Learning styles.
9. Teacher's personality and teaching style.
10. Foreign language teaching models in Europe. Portfolio.
11. CLT and communicative competence.
12. Values and expectations in education.

Požadavky ke splnění: účast na přednáškách a seminářích, zápočtový test.

Povinná literatura:

Boldizsár, G. (2003). An introduction to the current European context in language teaching. Council of Europe
Brown, H. Douglas. (2007). Principles of Language Learning and Teaching. Pearson Education.
Common European framework of reference for languages. Learning, teaching, assessment. (2001). Cambridge: Cambridge University Press.
Crystal, D. (1995). The Cambridge Encyclopedia of the English Language.
Harmer, J. (2015). The Practice of English Language Teaching. London: Pearson.
Lightbown, P. & Spada, N. (2017). How Languages are Learned. Oxford University Press. Oxford University Press.
Ur, P. (2015). A course in English language teaching. Cambridge: Cambridge University Press.

OBOROVÁ DIDAKTIKA ČESKÉHO JAZYKA A LITERATURY

Garant: doc. PhDr. Ondřej Hník, Ph.D.

Vyučující: Mgr. Romana Wágnerová, Mgr. Miroslav Kalousek

Anotace: Předmět rozvíjí základní didaktické kompetence budoucího učitele českého jazyka, a to v jazykové, slohové a literární složce vyučovacího předmětu (didaktika jazyka a didaktika slohové a komunikační výchovy, didaktika literatury). Důraz je kladen na aplikaci teoretických poznatků do výuky, systematickou práci s didaktickými příručkami k danému oboru a s učebnicovými řadami (včetně metodických příruček) pro příslušný ročník a stupeň školy, různými pomůckami a dalšími materiály.

Témata:

1. Organizační formy a učební metody ve výuce jazyka a literatury.
2. Organizační formy a učební metody v komunikační, slohové a literární výchově.
3. Metody a postupy práce oživující výuku a podporující kreativitu žáka v hodinách českého jazyka.
4. - 8. Příprava pedagoga na vyučovací hodinu českého jazyka. Cvičné metody, postupy a formy v jazykovém a literárním výcviku.

Požadavky ke splnění: vypracování průběžných úkolů, konzultace s vyučujícími, účast na závěrečném kolokviu.

Povinná literatura:

Čechová, M. – Styblík, V.: *Čeština a její vyučování* (Praha: SPN, 1998)
Čechová, M.: *Komunikační a slohová výchova* (Praha: ISV, 1998)
Hník, O.: *Hravá interpretace v hodinách čtení a literární výchovy* (Praha: H&H, 2007) Hník, O.: *Didaktika literatury: výzvy oboru* (Praha: Karolinum, 2014)

Doporučená literatura:

Čapek, R.: *Moderní didaktika* (Praha: Grada, 2015)
Víška, V.: *Vybrané aktivizující metody výuky v hodinách českého jazyka na ZŠ* (Hradec Králové: Gaudeamus, 2009)

Studijní opory jsou k dispozici na webu KBO: <https://www.pf.ujep.cz/katedra-bohemistiky/>.

OBOROVÁ DIDAKTIKA HUDEBNÍ VÝCHOVY

Garant: doc. PhDr. Ivana Ašenbrenerová, Ph.D.

Vyučující: PhDr. Luboš Hána, Ph.D.

Anotace: Předmět rozvíjí základní didaktické kompetence budoucího učitele hudební výchovy. Důraz je kladen na aplikaci teoretických poznatků do výuky, systematickou práci s didaktickými příručkami k danému oboru a s učebnicovými řadami (včetně metodických příruček) pro příslušný ročník a stupeň školy.

Témata:

1. Interpretace lidových a populárních písní
2. Didaktika hudební výchovy
3. Základy hudební teorie
4. Orientace v dějinách české a evropské hudby

Požadavky ke splnění: na základě Diploma Supplement garant určuje povinnost absolvování praktické a/nebo teoretické disciplíny, které jsou zakončené: a) praktickou prezentací (Interpretace lidových a populárních písní), b) písemným testem z teorie didaktiky hudební výchovy, odevzdáním písemné přípravy na hodiny hudební výchovy (vokální, poslechové, instrumentální a hudebně pohybové činnosti), c) písemným testem (Základy hudební teorie, Orientace v dějinách české a evropské hudby).

Povinná literatura:

HRADECKÝ, E. Hrajeme na klavír podle akordových značek. Praha: Edit, 1991. BLÁHA, B. Škola hry na klávesové nástroje. Praha: Bláha, 1994.
JURKOVIČ, P. Lidová píseň ve škole. Praha: Muzikservis, 1996.
HOLUBEC, J., PRCHAL, J. Populární hudba ve škole, Muzikservis, Praha 1999. Zpěvníky Já písnička 1.–5. a učebnice hudební výchovy
SEDLÁK, F. Didaktika Hv 1. a 2. díl. Praha: SPN, 1985, 1979. DANIEL, L. Kapitoly z metodiky Hv. Olomouc: PF UP, 1984. HERDEN, J. Hudba pro děti. Praha: Karolinum, 1992.
HERDEN, J. Hudba jako řeč. Praha: Scientia, 1998.
HERDEN, J. My pozor dáme a posloucháme. Praha: Scientia, 1994.
HERDEN, J. My pozor dáme a nejen posloucháme. Praha: Scientia, 1997. JENČKOVÁ, E. Hudba a pohyb ve škole. Hradec Králové: ORLICE, 2002. KALHOUS, Z., OBST, O. Školní didaktika. Praha: Portál, 2002.
Učebnice a metodické příručky pro základní školy. Praha: SPN. ZENKL, L. ABC hudební nauky. Praha: EDITIO SUPRAPHON, 1978.
ZENKL, L. ABC hudebních forem. Praha: EDITIO SUPRAPHON, 1990.
TICHÝ, V. Harmonicky myslet a slyšet. Praha: AMU, 2019.
NAVRÁTIL, M. Nástin vývoje evropské hudby. Ostrava: Montanex, 1993.
HRČKOVÁ, N. Dějiny hudby I. – VI. Praha: Euromedia Group - Ikar, 2003 - 2007.
NAVRÁTIL, M.: Dějiny hudby: přehled evropských dějin hudby. Ostrava: Montanex, 2011.

OBOROVÁ DIDAKTIKA TĚLESNÉ VÝCHOVY

Garant: Mgr. David Cihlář, Ph.D.

Vyučující: Mgr. David Cihlář, Ph.D.

Anotace: Obsahové zaměření přípravného semináře vychází z potřeby připravit uchazeče nebo ověřit u uchazeče úroveň zvládnutí dovedností získávaných klinickou a asistentskou praxí a vybavit jej dostatečně teoretickými základy pro úspěšné navázání studia. Cílem oborové části kursu „Učitelství propedeutika – část oborová didaktika“ je zprostředkovat studentům poznatky o základech metodiky a didaktiky herních, atletických, gymnastických, lyžařských a plaveckých dovedností. Dále zprostředkovat a ověřit u studentů základní poznatky z didaktiky tělesné výchovy. Obecně jsou studentovi prezentovány okolnosti vnímání vybraných oblastí sportovních činností jako činnosti vhodné ke kultivaci pohybového projevu člověka a nutné pro vytváření základů komplexu celoživotně pojatého vnímání pohybové gramotnosti. V dílčích níže pospaných oblastech se student seznamuje nejen se základy didaktiky vybraných disciplín, ale také obecnými základy oborové didaktiky tělesné výchovy. Cílem části zaměřené na základy oborové didaktiky je zprostředkování formálních a obsahových náležitostí školské legislativy a kurikulárních dokumentů; dále je student seznámen s organizací bezpečnosti práce ve školských zařízeních. Důraz je kladen na pochopení procesu didaktické transformace učiva pro konkrétní stupně škol.

Témata:

1. Základy oborové didaktiky – teoretická témata
2. Didaktika plaveckých dovedností
3. Didaktika herních dovedností
4. Didaktika gymnastických dovedností
5. Didaktika atletických dovedností
6. Didaktika lyžařských dovedností

Požadavky ke splnění: V oblasti sportovních disciplín jsou znalosti ověřovány rozborů videodokumentace, popisy ověřených nebo doporučených postupů nácvičku pohybových dovedností přezkušovaných v rámci bakalářského studia na KTVS PF UJEP. Z oblasti obecné didaktiky jsou probírané znalosti ověřovány kolokviem nebo testem.

Povinná literatura:

Povinná literatura z oblasti herních dovedností:

- Bláha, L. (2005). *Základy provozování vybraných pohybových her* [Učební texty]. Ústí nad Labem: Univerzita J. E. Purkyně, Pedagogická fakulta. Dostupné také jako elektronická studijní opora <http://pf.ujep.cz/~blaha/vphsopuv.htm>
- Kresta, J. et al. (2009). *Futsal*. Praha: Grada.
- Táborský, F. (2000). *Házená*. Praha: ČSH a AŠSK.
- Táborský, F. (2004). *Sportovní hry I*. Praha: Grada.
- Táborský, F. (2005). *Sportovní hry II*. Praha: Grada.
- Platná pravidla probíraných her.
- Psotta, R., & Velenský, M. et al. (2009). *Základy didaktiky sportovních her*. Praha: Karolinum.
- Süss, V. (2006). *Význam indikátorů herního výkonu pro řízení tréninkového procesu*. Praha: Karolinum.
- Velenský, M., & Karger, J. (2001). *Basketbal*. Praha: Grada.
- Velenský, M. et al. (2005). *Průpravné hry*. Praha: Karolinum.

Povinná literatura z oblasti lyžařských dovedností:

- Gnad, T., & Psotová, D. (2005). *Běh na lyžích*. Praha: Karolinum.
- Gnad, T. et al. (2008). *Základy teorie lyžování a snowboardingu*. Praha: Karolinum.
- Kovařík, M. (1991). *Teorie a didaktika lyžování*. Brno: Masarykova Univerzita.
- Nosek, M., Valter, L., & Louka, O. (2009). *Instruktor školního lyžování*. Ústí nad Labem: Univerzita Jana Evangelisty Purkyně, Pedagogická fakulta.
- Psotová, D., & Příbramský, M. et al. (2006). *Sjíždění a zatáčení na lyžích – Česká škola lyžování*. Praha: Karolinum.

Povinná literatura z oblasti atletických dovedností:

- Jebavý, R., Hojka, V., & Kaplan, A. (2014). *Rozcvičení ve sportu*. Praha: Grada Publishing.
- Nosek, M., & Valter, L. (2010). *Atletika pro školní TV – multimediální učebnice*. Retrieved from <http://pf.ujep.cz/~nosek/atletika/index.html>
- Rubáš, K. (1997). *Základní atletické disciplíny*. Plzeň: Západočeská Univerzita.
- Ryba, J., Koukal, J., Váňa, Z., Černý, R., Jeřábek, P., Jón, J. et. al. (2002). *Atletické víceboje*. Praha: Olympia.
- Valter, L., & Nosek, M. (2007). *Vybrané kapitoly z atletiky*. Ústí nad Labem: Univerzita J. E. Purkyně.

Povinná literatura z oblasti gymnastických dovedností:

- Blahušová, E. (2008). *Pilates & jóga pro sportovce*. Praha: Olympia, 2008.
- Horkel, V. (2013). *Gymnastika. Studijní opora KTV*. Ústí n.L. KTV PF UJEP.
- Jarkovská, H. (2005). *Posilování s vlastním tělem 417x jinak*. Praha: Grada.
- Jarkovská, H. (2007). *Cvičení na velkém míči*. Praha: Grada, 2007.
- Jebavý, R., & Zumr, J. (2009). *Posilování s balančními pomůckami*. Praha: Grada. Kolektiv autorů. (2009). *Gymnastika*. Praha:UK.
- Křištofič, J. (2004). *Gymnastická příprava sportovce*. Praha: Grada.
- Kubička, J. et al. (1993). *Vybrané kapitoly z teorie gymnastiky*. Praha: UK .
- Macáková, M. (2001). *Aerobik*. Praha: Grada.
- Pavlík, J. et al. (1999). *Sportovní gymnastika I. a II. díl*. Brno: UM.
- Toufarová, H. (2003). *Aerobik s dětmi*. OLOMOUC: Hanex.
- V. Horkel, & H. Horklová, (2009). Silové schopnosti v gymnastice. In. Z. Havel, & J. Hnízdil, et al. *Rozvoj a diagnostika silových schopností* (pp. 100–108). Ústí n. L.: UJEP.
- V. Horkel, & H. Horklová, (2010). Rozvoj koordinačních schopností v gymnastice. In Z. Havel, & J. Hnízdil, et al. *Rozvoj a diagnostika koordinačních a pohyblivostních schopností*. (pp. 94–111). Banská Bystrica: PF UMB.
- V. Horkel, & H. Horklová, (2010). Rozvoj pohyblivosti. In. Z. Havel, & J. Hnízdil, et al. *Rozvoj a diagnostika koordinačních a pohyblivostních schopností* (pp. 169–174). Banská Bystrica: PF UMB.
- V. Horkel, & H. Horklová, (2010). Rozvoj rychlostních schopností v gymnastice. In. Z. Havel, & J. Hnízdil, et al. *Rozvoj a diagnostika rychlostních schopností* (pp. 119–138). Ústí n. L.: UJEP.
- V. Horkel, & H. Horklová, (2012). Rozvoj vytrvalostních schopností v gymnastice. In. Z. Havel, & J. Hnízdil, et al. *Rozvoj a diagnostika vytrvalostních schopností* (pp. 166–175). Ústí n. L.: UJEP.
- Zylla, A., & Miessner, W. (2010). *Pilates: krátká cvičení pro každý den*. Praha: Grada,

Povinná literatura z oblasti plaveckých dovedností:

- Čechovská, I., Jurák, D., & Pokorná, J. (2012). *Plavání pohybový trénink ve vodě*. Praha: Karolinum.
- Čechovská, I., & Miler, T. (2008). *Plavání*. Praha: Grada Publishing.
- Giehl, J., & Hahn, M. (2005). *Plavání*. České Budějovice: Kopp.
- Hofer, Z. (2018). *Technika plaveckých způsobů*. Praha: Karolinum.
- Laughlin, T. (2013). *Plavání*. Mladá fronta.
- Motyčka, J. (2001). *Teorie plaveckých sportů*. Brno: PF MU.
- Motyčka, J. (1991). *Teorie a didaktika plavání*. Brno: PF MU.
- Pravidla plavání – odkazy: www.fina.org, plavani.cstv.cz

OBOROVÁ DIDAKTIKA VÝTVARNÉ VÝCHOVY

Garant: Mgr. Miloš Makovský, Ph.D.

Vyučující: Mgr. Miloš Makovský, Ph.D., Mgr. MgA. Dagmar Myšáková, Ph.D.

Anotace: Kurz je zaměřen na zprostředkování základních znalostí z oblasti didaktiky výtvarné výchovy a galerijní pedagogiky a rozvoj profesních kompetencí výtvarného pedagoga, které souvisí s plánováním výuky a přípravou výtvarně-edukativního programu. Studenti jsou seznámeni se systémem metod výuky výtvarné výchovy a možnostmi interpretace a zprostředkování uměleckého díla. Získávají znalosti základních didaktických kategorií (vzdělávací obsah, cíl, didaktická transformace obsahu, motivace, hodnocení), jsou seznámeni se základy projektového managementu a s etapami projektového cyklu. Důraz je kladen na porozumění pojmům, schopnost jejich interpretace a způsobilost k jejich praktické aplikaci i reflexi využitých metod.

Témata:

1. Specifika dětského výtvarného projevu.
2. Vzdelávací obsah a učivo (očekávané výstupy, RVP).
3. Problematika rozpracování učiva, didaktická transformace obsahu.
4. Metody, možnosti a formy výtvarné výchovy.
5. Cíle vyučování ve výtvarné výchově.
6. Motivace a hodnocení výtvarné činnosti.
7. Výtvarný námět, problém, technika; výtvarné řady a projekty.
8. Projektová výuka v kontextu školního a mimoškolního vzdělávání.
9. Základy projektového managementu – fáze, plánování a řízení projektu.
10. Problematika zprostředkování a interpretace uměleckého díla.
11. Galerijní animace (obsahy, cíle, struktura).
12. Tištěný a digitální učební materiál v galerijní edukaci.

Požadavky ke splnění: aktivní účast, samostatný či skupinový následek galerijní animace (výběr předem schvaluje vyučující) a jeho písemná či kolokviální reflexe, úspěšné absolvování písemného testu, návrh a ověření vlastního výtvarně edukativního projektu, prezentace kolokviální formou

Povinná literatura:

- BABYRÁDOVÁ, Hana. *Výtvarná dílna*. Vyd. 1. Brno: Masarykova univerzita, 2005. s. 92–227. Spisy Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity v Brně, sv. 96. ISBN 80-210-3879-9.
- DYTRTOVÁ, Kateřina. *Interpretace a metody ve vizuálních oborech*. Ústí nad Labem: Univerzita J. E. Purkyně v Ústí nad Labem, 2010. Acta Universitatis Purkynianae. s. 146–152, 165–213. ISBN 978-80-7414-250-5.
- FIŠER, Zbyněk, Vladimír HAVLÍK a Radek HORÁČEK. *Slovem, akcí, obrazem: příspěvek k interdisciplinaritě tvůrčího procesu*. Vyd. 1. Brno: Masarykova univerzita, 2010. s. 161–192. ISBN 978-802-1053-892.
- HAZUKOVÁ, Helena a Pavel ŠAMŠULA. *Didaktika výtvarné výchovy I*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta, 2005. s. 46–112. ISBN 80-7290-237-7.
- MRÁZOVÁ, Lenka. *Tvorba pracovních listů: metodický materiál* [online]. Brno: Moravské zemské muzeum, 2013 [cit. 2018-03-19]. ISBN 978-80-7028-403-2. Dostupné z: http://www.mcmp.cz/fileadmin/user_upload/vzdelavani/metodicke_texty/10_PRACOVNI_LISTY_s_ISBN_1_11..pdf
- ROESELVÁ, Věra. *Didaktika výtvarné výchovy V.: nejen pro základní umělecké školy*. Přerac. vyd. Praha: Univerzita Karlova, 2003. s. 19–21, 59–85. ISBN 80-7290-129-X.

Doporučená literatura:

- BERAN, Vít et al. *Učím s radostí: zkušenosti, lekce, projekty*. Vyd. 1. Praha: Agentura Strom, 2003, 237 s. ISBN 80-861-0609-8.
- BRABCOVÁ, Alexandra. *Brána muzea otevřená*. Open Society Fund Praha a JUKO Náchod, 2003. ISBN 80-86213-28-5.
- BROŽEK, Jaroslav. *Obrazy a barva*. Ústí nad Labem: UJEP, 1993, 69 s. ISBN 80-7044-060-0.

BRÜCKNEROVÁ, Karla. *Skici ze současné estetické výchovy*. Brno: MU, 2011. ISBN 978-80-210-5616-9.

Co jsou DUMy. In: *Metodický portál RVP.CZ* [online]. Praha: Národní ústav pro vzdělávání, c2018, 11. 9. 2012 [cit. 2018-10-29]. Dostupné z: <https://clanky.rvp.cz/clanek/c/Z/16435/co-jsou-dumy.html/>

ČAPEK, Robert. *Moderní didaktika: lexikon výukových a hodnotících metod*. Praha: Grada, 2015. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-3450-7.

DANIEL, Ladislav. *Umění vidět umění: úvod do interpretace obrazu*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2008, 72 s. ISBN 978-80-244-2000-4.

FULKOVÁ, Marie, Lucie HAJDUŠKOVÁ, Leonora KITZBERGEROVÁ a Vladimíra SEHNALÍKOVÁ. *Galerijní a muzejní edukace I*. Vydání první. Praha: Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta, 2012, 320 s. ISBN 978-80-7290-535-5 (PF UK), 978-80-7101-111-8 (UPM).

FULKOVÁ, Marie, Leonora KITZBERGEROVÁ a Vladimíra SEHNALÍKOVÁ. *Galerijní a muzejní edukace 2*. Vydání první. Praha: Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta, 2012, 352 s. ISBN 978-80-7290-700-7 (PF UK), 978-80-7101-127-9 (UPM).

GRECMANOVÁ, Helena. *Aktivizační metody v muzejní pedagogice. Škola muzejní pedagogiky 4*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2007, s. 47–76. ISBN 978-80-244-1869-8.

HAZUKOVÁ, Helena. *Příprava učitele na rozhodování ve výtvarné výchově. I*. Praha: Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy, 2000.

HAZUKOVÁ, Helena. *Příprava učitele na rozhodování ve výtvarné výchově. II*. Praha: Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy, 1995.

HORÁČEK, Radek a Jan ZÁLEŠÁK. *Aktuální otázky zprostředkování umění. Teorie a praxe galerijní pedagogiky, vizuální kultura a výtvarná výchova*. Vyd. 1. Brno: Masarykova univerzita, 2007, 190 s. ISBN 978-80-210-4371-8.

HORÁČEK, Radek. *Galerijní animace a zprostředkování umění*. Akademické nakladatelství CERM, 1998. ISBN 80-7204-084-7.

JAGOŠOVÁ, Lucie, Vladimír JŮVA a Lenka MRÁZOVÁ. *Muzejní pedagogika: metodologické a didaktické aspekty muzejní edukace*. Brno: Paido, 2010. ISBN 978-80-7315-207-9.

KESNER, Ladislav. *Muzeum umění v digitální době: Vnímání obrazů a prožitek umění v soudobé společnosti*. 1. vyd. Praha: Argo, 2000, 259 s. ISBN 80-7203-252-6.

KITZBERGEROVÁ, Leonora. *Didaktika výtvarné výchovy* [online]. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta, 2014 [cit. 2019-11-07]. ISBN 978-80-7290-667-3. Dostupné z: https://uprps.pedf.cuni.cz/UPRPS-353-version1-didaktika_vytvarne_vychovy.pdf

LASOTOVÁ, Dáša a Radim BEJLOVEC. *Metodika výuky výtvarné výchovy na 2. stupni základních škol a středních školách z pohledu pedagogické praxe – náměty pro začínajícího učitele*. Ostrava: Ostravská univerzita, 2010. ISBN 978-80-7368-892-9.

MUSILOVÁ, Květoslava a Petra ŠOBÁŇOVÁ, ed. *Kultura, umění a výchova: výběr z textů 2013–2016: muzejní a galerijní pedagogika: edukace v kultuře*. Olomouc: Česká sekce INSEA, 2018. ISBN 978-80-904268-3-2.

PRŮCHA, Jan. *Učebnice: teorie a analýzy edukačního média: příručka pro studenty, učitele, autory učebnic a výzkumné pracovníky*. Brno: Paido, 1998, ISBN 80-859-3149-4.

Rámcové vzdělávací programy. *Národní ústav pro vzdělávání* [online]. Praha: Národní ústav pro vzdělávání, 2019 [cit. 2019-11-07]. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/t/rvp>

ROESELVÁ, Věra. *Námět ve výtvarné výchově*. Praha: Sarah, 2000. ISBN 80-902267-4-4.

ROESELVÁ, Věra. *Řady a projekty ve výtvarné výchově*. Praha: Sarah, 1997. ISBN 80-902267-2-8.

SKALKOVÁ, Jarmila. *Obecná didaktika: vyučovací proces, učivo a jeho výběr, metody, organizační formy vyučování*. Praha: Grada, 2007. ISBN 978-80-247-1821-7.

SLAVÍK, Jan. *Kapitoly z výtvarné výchovy II.: Hodnota, osobnost, motivace*. Praha: Pražské centrum vzdělávání pedagogických pracovníků, Katedra výtvarné výchovy pedagogické fakulty UK v Praze, 1994.

SVOZILOVÁ, Alena. *Projektový management*. 1. vyd. Praha: Grada, 2006, 353 s. ISBN 80-247-1501-5.

ŠOBÁŇ, Marek, David HRBEK a Vladimír HAVLÍK. *Škola muzejní pedagogiky 6*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2007. ISBN 978-80-244-1871-1.

ŠOBÁŇOVÁ, Petra. *Kapitoly z didaktiky výtvarné výchovy*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2006. Texty k distančnímu vzdělávání v rámci kombinovaného studia. ISBN 80-244-1469-4.

ŠOBÁŇOVÁ, Petra. *Muzejní edukace*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2012. ISBN 978-80-244-3003.